

Міжнародна співпраця

Учителі польської мови: Демида Катерина Орестівна, Олієвська Ольга Петрівна.

Після запровадження вивчення польської мови як другої іноземної в Тернопільській загальноосвітній школі I-III ступенів № 11 та завдяки сприянню начальника відділу міжнародного співробітництва і туризму Тернопільської міської ради п.Володимира Кашицького, розпочалася міжнародна співпраця вчителів польської мови з супроводу та перекладацької діяльності делегацій з різних міст: Хожув, Ельблонг, Тарнув, Збоншинь, Новий Томишль (Республіка Польща).

Супровід делегацій дав можливість практикувати мовні навички в реальних ситуаціях, розширити словниковий запас та вдосконалити рівень володіння розмовною польською мовою. Це була виняткова можливість познайомитися з новими людьми, які в майбутньому допомогли реалізувати багато різноманітних проєктів. Наприклад, перша поїздка вчителів польської мови на стажування відбулася на запрошення мерів міст: Романа Чепелі (Romana Czipieli) й Іренеуша Козецького (Ireneusza Kozeskiego). Було закладено основу для подальшої співпраці й обміну досвідом.

Завдяки стажуванню вдалося безпосередньо ознайомитися з навчальними програмами освітніх закладів різних типів: шкіл, коледжів та міських бібліотек. Це дозволило побачити на практиці методики викладання, організацію навчального процесу та використання сучасних технологій в освіті.

Участь у святкуванні релігійних та державних свят: Дні міста, річниця Незалежності, відкриття нових об'єктів, святкування Божого Тіла, відвідування концертів і вистав - сприяла більш глибокому розумінню польської культури, традицій та звичаїв. Пошук спільного між Україною й Польщею допоміг розширити сферу знань з історії і усвідомити роль культурних зв'язків між обома країнами.

Безпосереднє спілкування з поляками сприяло розвитку міжкультурної компетентності, що є важливим для вчителів польської мови, адже дозволяє краще розуміти культурний контекст мови та ефективніше спілкуватися з учнями.

Стажування в Польщі для Демиди К.О. та Олієвської О.П. стало цінним досвідом, який сприяв їхньому професійному та особистісному розвитку, підвищенню кваліфікації, розширенню світогляду та збагаченню методичного арсеналу.

Досвід стажування надихнув педагогів на організацію поїздок учнів ТЗОШ № 11 до Польщі з метою розвитку міжкультурного діалогу та поглибленого вивчення польської мови шляхом спілкування з однолітками. Для реалізації цієї ідеї важливо було здобути знання та навички з організації та проведення таких поїздок. Цьому сприяла співпраця з організатором Анною Маліновскі (Anna Malinowski).

З 2018 року вчителі стали активними учасниками тристоронніх міжнародних семінарів, котрі відбувалися як в Польщі (Karpacz, Mikuszewo, Będlewo), так і в Німеччині (Potsdam).

Усі семінари, в яких брали участь О.П. Олієвська та К.О. Демида, надавали практичні знання щодо організації та проведення молодіжних обмінів: як знайомити учасників, як цікаво та корисно проводити час у період реалізації проєктів обміну молоддю (навіть якщо школярі розмовляють різними мовами), як впроваджувати на уроках польської мови ігрові елементи для кращого запам'ятовування нових іноземних слів: piosenka „Witam Was...”, gry „Poszedł Marek na bazarek”, „...i weźmę ze sobą”, „Kim jestem”, „Kto jak ja...”, „Urodziłem się...”...

Для вчителів корисно було дізнатися про документацію, яка необхідна під час обміну з участю неповнолітніх учнів для юридичної безпеки та дотримання правових нормам.

Участь у семінарах сприяла встановленню контактів зі школами-партнерами з Польщі та Німеччини, що стало основою для майбутніх обмінів молоддю.

До участі в семінарах протягом 2019-2022 років була залучена шкільна адміністрація. Підтримка керівництва була важлива для успішної реалізації міжнародних проєктів та сприяла кращому розумінню потреб та можливостей для розвитку міжнародної співпраці в школі.

Метою відвідування різноманітних міжнародних семінарів було не тільки підвищити свій професійний рівень володіння польською мовою, але й знайти школи-партнери для обміну учнями.

Під час пандемії COVID-19 учні Тернопільської загальноосвітньої школи № 11 обмінялися власноруч виготовленими ялинковими прикрасами зі школярами з Познані. Цей обмін відбувся тільки завдяки попереднім знайомствам на вищезгаданих семінарах.

З приїздом делегації з Нового Томишля в 2019 році розпочалася найбільш плідна та результативна співпраця нашої школи з представниками Польщі.

З 2020 року учні, які мали найвищі бали за знання польської мови, почали систематично отримувати на свято Миколая подарунки від польського підприємця та мецената Кшиштофа Пьосіка (Krzysztofa Piosika). Він запропонував привезти на двотижнєве навчання представників 5-11 класів ТЗОШ № 11 до Нового Томишля.

Через пандемію не було змоги втілити в життя цю чудову ідею, проте зв'язок між польськими та українськими учнями підтримувався завдяки обміну новорічними листівками.

У цей період пан Кшиштоф зробив щедрий подарунок нашій школі - 15 комп'ютерів (це дало змогу відкрити новий комп'ютерний клас для учнів початкової школи) та принтери. А для учнів п'ятого класу НУШ доброчинці з Польщі роздрукували і надіслали підручники польської мови. Окрім цього, меценат і наші польські друзі разом з адміністрацією, вчителями та школярами допомогли ЗСУ маскувальними сітками й технічним обладнанням, за що отримали офіційну подяку від військових.

25 листопада 2020 року було підписано Договір про співпрацю між Академічною початковою школою Нового Томишля та школою № 11 міста Тернополя. Наприкінці лютого 2022 року представники Новотомишльського повіту запросили адміністрацію та вчителів відвідати їхнє місто й ознайомитися з роботою освітніх закладів різних типів, у тому числі приватних дитячих садочків, професійних училищ та ліцеїв. Ця поїздка виявилася багатогранною, тому що охопила не лише освітню сферу, але й дала змогу познайомитися з приватною підприємницькою діяльністю.

Під час поїздки О.П. Олієвська і К.О. Демида на прохання директора приватної школи пана Домініка Хандзевняка (Dominika Handzewniaka) провели для студентів-заочників педагогічного університету першу онлайн-лекцію на тему: «Навчальний процес в українській школі», наступну лекцію, продовжуючи співпрацю, провели вже з Тернополя. Додому повернулися в ніч на 24 лютого 2022 року.

На початку війни, коли про поїздки не було й мови, вчителі брали участь в онлайн-семінарах Анни Маліновської «Психологічний стан людини під час пандемії і

війни, шляхи виходу з депресії», практичні вправи з яких пізніше поширили серед колег.

Розуміючи важливість безперервних міжнародних зв'язків, учителі польської мови організовували онлайн-зустрічі з учнями I Академічної початкової школи (I Akademickiej Szkoły Podstawowej) з Нового Томишля, з якою підписано договір про співпрацю.

Під час цих зустрічей учні вдосконалювали знання польської мови, знаходили нових друзів зі спільними інтересами і продовжували спілкуватися в соцмережах.

У 2022 році на запрошення заступника мера Хожува Веслава Ценжковського (Wiesława Ciężkowskiego) делегація Тернопільської загальноосвітньої школи № 11 (вчителі польської мови та десять учнів 9-11-х класів) разом із школярами II ліцею ім. Юліуша Лігоня (II Liceum Ogólnokształcące im. Juliusza Ligonia) реалізували проєкт польсько-української молодіжної співпраці «Тернопіль-Хожув – міста-побратими; спільна історія і традиції».

Учасники відвідали металургійний музей, Музей сучасного мистецтва, старовинний замок, були присутні на посвяті студентів ліцею, брали участь у різноманітних заходах до Дня Патрона, відвідали уроки.

Польські вчителі були приємно вражені високим рівнем знань українських учнів.

Цей проєкт сприяв налагодженню та розвитку дружніх відносин з містом-побратимом Хожувом, зокрема з його освітніми й культурними установами. Це створило основу для подальшої співпраці та обміну досвідом.

Участь у різноманітних заходах, екскурсіях сприяла розширенню світогляду учнів та міжкультурній комунікації.

Живе спілкування з поляками та перебування в Польщі стимулювало інтерес українських вчителів до вивчення польської мови.

Відгуки польських учителів про високий рівень знань українських учнів стали підтвердженням ефективності викладання польської мови та інших предметів в школі № 11 м. Тернополя, сприяли формуванню позитивного іміджу школи як закладу, що прагне до міжнародної співпраці та розвитку.

У березні 2023 року відбувся візит до Нового Томишля. Завдяки підтримці старости та заступника старости, меценатів (Кшиштофа Пьосіка та благодійної організації «Помагаємо день за днем» Мірека Козловського), з якими школа тісно співпрацює з 2019 року, 28 учнів 5-11 класів мали змогу протягом двох тижнів навчатися в різних школах, гімназіях та ліцеях Новотомишльського повіту, проживати в польських сім'ях і ближче познайомитися з історією та культурою міста. Учителі дали інтерв'ю місцевому телебаченню.

Вищезгадана співпраця була насправді двосторонньою, де представники польських сімей підтримали реалізацію українського проєкту: декламування вірша Т.Г. Шевченка «Заповіт» двома мовами (поляки – українською мовою, а українські школярі – польською). З метою популяризації українсько-польських стосунків цей відеозапис транслювали на вуличному радіотелебаченні Тернополя.

Двотижневе перебування українських учнів, які вивчають польську мову, з проживанням у польських сім'ях та навчанням у польських школах, мало значний позитивний вплив як на учнів, так і на вчителів. Занурення в мовне середовище стало надзвичайно ефективним методом вивчення мови. Постійне спілкування з носіями мови в сім'ї та школі сприяло швидкому розвитку розмовних навичок, покращенню вимови та збагаченню словникового запасу.

Безперервна співпраця та комунікація з польськими однолітками дозволила учням оптимально познайомитися з іноземною культурою, традиціями, звичаями та побутом. Це допомогло покращити розуміння країни та її народу, адаптуватися до нових умов і розширити кругозір.

Учителі мали можливість працювати зі школярами іншої культурної групи, що сприяло розвитку педагогічної майстерності та міжкультурних компетенцій.

Українські школярі повернулися додому, покращивши вимову, здатність вільно спілкуватися на побутові теми та збільшивши словниковий запас.

Наступні кілька років школа продовжувала тісно співпрацювати з Хожувом і Новим Томишлем. Міжнародна співпраця ніколи не була односторонньою. Представники цих міст є частими і бажаними гостями Тернопільської загальноосвітньої школи № 11. Польська сторона цікавиться системою освіти, результативністю навчання, а також рівнем безпеки українських навчальних закладів під час війни.

13 листопада 2023 року відбулася конференція освітян міста Хожува та Тернополя на тему: «Безпека та процес навчання учнів під час війни». Доповідачами були представники нашої школи.

Конференція стала платформою для обміну досвідом і пошуку шляхів вирішення проблем, пов'язаних з організацією освітнього процесу в умовах війни. Участь нашої школи в цьому заході є важливим внеском у спільну справу підтримки освіти та безпеки дітей.

У квітні 2024 року учні 6-А, 6-В та 8-А класів вперше взяли участь у тристоронньому міжнародному проєкті «Ja i ty – obywatele Europy» («Я і ти – громадяни Європи»). Учасниками зустрічі були представники школи № 11 міста Тернополя, шкіл №17 та 14 з Хожува (Польща) і школи з Ізерлона (Німеччина). Залучені до проєкту не лише відвідали незабутні місця Хожува: чудовий парк, канатну дорогу «Elka», ботанічний сад «Palmiarnia», всесвітньо відомий Музей Сілезький у Катовіцах, Вавельський замок, славнозвісний костел Святої Марії «Mariacki» з неповторним і вражаючим вітварем Віта Ствоша, історичні Сукенниці (Sukiennice), - але й взяли участь у диспуті «Традиції Польщі, Німеччини та України», приєдналися до ходи, присвяченої 20-річчю вступу Польщі до Європейського Союзу та створили проєкт «Ja i ty – obywatele Europy».

Під час диспуту учні жваво обговорювали культурні особливості своїх країн, ділилися традиціями та звичаями, що сприяло кращому порозумінню між представниками різних культур.

Спільний проєкт «Ja i ty – obywatele Europy» був спрямований на дослідження цінностей європейської інтеграції та формування активної громадянської позиції серед молоді. Учасники працювали в міжнародних групах, досліджуючи історію Європейського Союзу, його досягнення й виклики, а також розробляли власні ідеї щодо майбутнього Європи. Результатом цієї роботи стала спільна презентація, в якій були відображені основні висновки та пропозиції учасників.

Цей проєкт отримав грант від Польсько-німецького молодіжного співробітництва в ПНМС (PNWM) – організації, заснованої урядами обох країн. Завдання ПНМС полягає в підтримці взаємного пізнання, розуміння та співпраці молоді з Польщі та Німеччини – також з однолітками з третьої країни (України).

Задум здійснювався в рамках програми TRIYOU за підтримки Міністерства закордонних справ Федеративної Республіки Німеччини.

Участь у праці «Ja i ty – obywatel Europy» принесла значні позитивні результати для учнів та школи.

Проект створив платформу для безпосереднього спілкування між учнями з різних країн, сприяв руйнуванню стереотипів і підтримав спільну ідею відповідальності за формування майбутнього вільної Європи.

Відвідування історичних і культурних пам'яток Польщі, а також обмін інформацією під час диспуту, значно розширили світогляд школярів, збагатили їхні знання про історію та культуру країн-учасниць.

Міжнародна співпраця покращила комунікативні навички учасників освітнього процесу, зокрема в галузі іноземних мов та міжкультурного спілкування.

Робота над спільним проектом «Ja i ty – obywatel Europy» сприяла формуванню активної громадянської позиції учнів, усвідомленню ними своєї ролі як громадян Європи та відповідальності за її майбутнє, а також розвитку самостійності, впевненості в собі та розширенню кругозору. Молоді люди вчилися працювати в команді, вирішувати конфлікти та адаптуватися до нових умов.

Робота сприяла налагодженню дружніх відносин між школами з України, Польщі та Німеччини, що створило основу для подальшої співпраці та обміну досвідом.

Отримання гранту від Польсько-німецького молодіжного співробітництва свідчило про високу якість та важливість проекту, а також забезпечило фінансову підтримку для його реалізації.

Участь у програмі TRIYOU, що підтримується Міністерством закордонних справ Федеративної Республіки Німеччини, надала вищезгаданій праці додаткової ваги та підкреслила її значення на міжнародному рівні.

Отже, тристоронній обмін став успішним та плідним досвідом для всіх учасників, сприяючи розвитку міжкультурного діалогу, формуванню громадянської позиції та підвищенню якості освіти.

Учителі польської мови взяли участь у семінарі «ABC polskiej klasy Vademecum nauczyciela». О.П. Олієвська стала лауреатом конкурсу «Вчитель з класом» і була премійована онлайн-підручниками.

Наші учні демонструють високі результати, займаючи призові місця у конкурсах читців польської поезії та конкурсах з польської мови. Зокрема:

Лучка Лілія – I місце в обласному конкурсі «Поетична осінь» («Jesień poetycka») у 2021 році (вчитель К.О. Демида).

Собчук Софія – III місце в обласному конкурсі «Поетична осінь» («Jesień poetycka») у 2020 році (вчитель О.П. Олієвська).

Демків Ксенія – відзначена польським консулом за 2 місце на Всеукраїнському конкурсі зі знань польської мови, що відбувся у м. Луцьку (вчитель О.П. Олієвська).

Ці досягнення свідчать про високий рівень підготовки учнів та ефективну роботу педагогів.

З метою зацікавлення учнів початкових класів польською мовою О.П. Олієвська та К.О. Демида щорічно проводять різноманітні заходи, спрямовані на ознайомлення з культурою та традиціями Республіки Польща. Наприклад, святкування Дня Незалежності Польщі, традиційних Яселок (Вертепу), використовуючи здобуті знання на міжнародних семінарах. Костюмовані виступи з танцями, піснями й декламуванням віршів сприяють розвитку творчих здібностей дітей.

На інтерактивних заходах учні отримують позитивний емоційний досвід, що стимулює їхній інтерес до вивчення мови.

Для ефективності міжнародної співпраці відбувається безперервний зв'язок між Тернопільською загальноосвітньою школою I-III ступенів №11 та адміністрацією й освітянами польських міст: Хожув і Новий Томишль.